7/1708

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

SAYI : B.13.APK.0.12.00.00/ 3263-363 28 OCAK 2004
KONU: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 31.12.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1708-4075/14444 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Kırşehir Milletvekili Mikail ARSLAN'a ait 7/1708-4075 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Ülkemizde son zamanlarda yaşanan ekonomik kriz nedeniyle ödeme güçlüğü çeken işverenlere prim borçlarını ödemede zaman zaman kolaylıklar getirilmektedir.

Bu çerçevede; 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun Geçici 1 inci maddesinin (K) fıkrası ile işverenlere, 1479 sayılı Kanuna 4956 sayılı Kanun ile eklenen geçici 19 uncu madde hükmü doğrultusunda, 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara tabi sigortalıların birikmiş prim ve gecikme zammı borçları yeniden yapılandırılmıştır.

Buna göre; Sosyal Sigortalar Kurumu'nda, 4958 sayılı Kanunu'nun Geçici 1 inci maddesinin (K) fıkrası ile işverenlerin aylık taksitlerinin belirlenmesinde, çalıştırmış olduğu sigortalı sayısı, bu sigortalılara ödenen prime esas kazanç tutarı vs. gibi işverenin ödeme gücünü yansıtan unsurlar dikkate alınarak, işverene birikmiş borçlarını daha düşük faiz ile uzun sürede ve yarattığı istihdama (çalıştırdığı sigortalı sayısına) göre ödeme imkanı getirilmiştir.

4958 sayılı Kanun ile getirilen prim ödeme kolaylığı uygulamasıyla toplam 4.2 katrilyon tutarındaki Kurum alacağının yeniden yapılanması imkanı getirilmiş olup, bu bağlamda söz konusu Kanunun uygulama süresi içerisinde 398.089 işveren ve isteğe bağlı sigortalı, toplam 3.4 katrilyon borç için müracaatta bulunmuş ve bunlardan 385.381'inin müracaatı sonuçlandırılarak toplam 3.2 katrilyon tutarındaki Kurum alacağı (toplam alacağın % 76'sı) yapılandırılmıştır.

Bilindiği üzere, 506 sayılı Kanunun 4958 sayılı Kanun ile değişik 80 inci maddesinin yürürlüğe girmesinden önce Kurum alacaklarının süresi içinde veya tam olarak ödenmeyen kısmına 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesi gereğince, Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen aylık % 7 oranında gecikme zammı uygulanmakta idi.

Ancak, 06.08.2003 tarihinde yürürlüğe giren, 4958 sayılı Kanunu'nun 38 inci maddesi ile 506 sayılı Kanunun 80 inci maddesi'nin 5 inci fıkrasında yapılan değişiklikle, Kurumun prim ve diğer alacaklarının süresinde ödenmemesi halinde, alacak aslına, önceden belirlenmiş oranlar üzerinden aylık olarak gecikme zammı

İnönü Bulvarı No.: 42 Emek / ANKARA Tel.: (0.312)212 20 72 Faks: (0.312) 215 18 00 E-MAİL: apk@csgb.gov.tr

7/17/08

hesaplaması uygulamasından vazgeçilerek, 01.10.2003 tarihi itibariyle, süresinde ödenmeyen Kurum alacağının, ödeme süresinin bittiği tarihte, % 10 oranında artırılması suretiyle bulunan tutara, borç ödeninceye kadar, her ay için Hazine Müsteşarlığı'nca belirlenen Türk lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizinin bileşik bazda uygulanması suretiyle gecikme zammı hesaplanması esası getirilmiştir.

Bu oran; 2003/Ağustos ayı için % 2,77, Eylül ayı için % 2,35, Ekim ayı için % 2,16, Kasım ayı için % 2,12, Aralık ayı için ise, % 2,07 olarak gerçekleşmiştir. Oysa, 6183 sayılı Kanun'un 51 inci maddesi gereğince uygulanan gecikme zammı oranı ise % 4'dür.

2003/Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında Hazine Müsteşarlığı'nca belirlenen Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetlerinin aylık ortalama faizinin bileşik bazda uygulanması suretiyle gecikme zammı oranının % 2,77 den 2.07 ye kadar düştüğü görülmektedir.

Böylece, Kurumun 506 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi ile açıklanan amacını yerine getirebilmesi için gerekli olan kaynağı sağlamaya çalışarak, hem Kurum alacaklarının enflasyonist gelişmelerden dolayı değer kaybına uğramasının önlenmesi, hem de işverenlerin çalışmalarına imkan yaratarak denge kurulması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, "Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun ve Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Yürürlükten Kaldırılması ve bu Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında 4956 sayılı Kanun" 02.08.2004 tarih ve 25187 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun'un 47 nci maddesi, 1479 sayılı Kanuna eklenen geçici 19 uncu madde hükmü doğrultusunda, bu Kanuna ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre tescil edilmiş olup, 30.06.2003 tarihi itibariyle prim ve gecikme zammı borcu bulunan sigortalıların Kanunun yayım tarihi olan 02.08.2003 tarihinden 01.09.2003 tarihi mesai bitimine kadar müracaat ederek taksitler halinde ödemek için talepte bulunanların bu borçları yeniden yapılandırılmış ve daha sonra, yapılandırma için müracaat süresi Bağ-Kur Yönetim Kurulu'nun 01.09.2003 tarih, 2003/189 sayılı Kararı ile 01.10.2003 tarihi mesai bitimine kadar uzatılmıştır.

Önceki yıllarda getirilen taksitlendirme uygulamalarından farklı olarak, süresi içerisinde talepte bulunarak 30.06.2003 tarihine kadar birikmiş prim ve gecikme zammı borcu bulunan 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara tabi sigortalılar bulundukları basamaklara isabet eden cari primlerinin, belirlenen oranından az olmamak üzere borçlarına mahsuben taksitler halinde ödeme yapılabilmekte ve taksit ödeme süresinde sınırlama bulunmamaktadır.

Bağ-Kur'da prim borçlarını yapılandırma talebinde bulunan toplam 421.937 kişinin primlerini düzenli ödemeye devam etmeleri halinde, beklenen hedefe ulaşıldığını söylemek mümkün olabilecektir.

7/1708

Bağ-Kur'da prim borçlarını yapılandırma talebinde bulunan toplam 421.937 kişinin primlerini düzenli ödemeye devam etmeleri halinde, beklenen hedefe ulaşıldığını söylemek mümkün olabilecektir.

Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur sigortalılarının birikmiş prim ve gecikme zamlarının ödenmesini ve Kurum alacaklarının tahsilini sağlamak amacıyla, geçmiş yıllarda getirilen af kanunları ile tecil ve/veya taksitlendirme uygulamalarında prim tahsilatı artışları kaydedilse de, bu uygulamalar sonucunda dahi prim artışı beklenen düzeyde gerçekleşmemiştir. Kaldı ki primli bir sistemde, zamanında primlerin toplanmaması nedeniyle, tahsilat yapılsa dahi, aktüeryal dengelerin bozulmasına neden olan af ve benzeri uygulamalar Kurumların finansal yapısını olumsuz etkilediğinden yapılacak uygulamalarda bu husus göz önüne alınmaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından işverenlerin ve Bağ-Kur tarafından sigortalılarının birikmiş prim ve gecikme zammı borçlarının yeniden yapılandırılması ekonominin genel şartları içerisinde başarılı olmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan